

Teljesítmény-elszámolási jelentések alkalmazhatósága a malignus melanoma epidemiológiájának vizsgálatára Magyarországon

Szöllősi Gergő, Földvári Anett, Ungvári Tímea, Sipos Valéria, Kovács Nóra, Pálinkás Anita, Vincze Ferenc, Nagy Attila, Sándor János

Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum Népegészségügyi Kar Megelőző Orvostani Intézet Biostatistikai és Epidemiológiai Tanszék

A bőrdaganatok előfordulása megnőtt az elmúlt évtizedekben (főként a fehérbőrű lakosság körében). A malignus melanoma (MM) egy nem túl gyakori, nagy malignitással bíró elváltozás, melynek korai felismerése kulcsfontosságú. A betegség kezdetén felismert esetek prognózisa lényegesen jobb, éppen ezért fontos az onkológiai éberség (a beteg felismerje a tüneteket és mielőbb orvoshoz forduljon, szakszerű ellátásban részesüljön). Jelenleg nem rendelkezünk populációs alapú hatékony szűrőmódszerrel a MM esetében.

Elemzésünk célja a MM egyes epidemiológiai jellemzőinek (incidencia, prevalencia, letalitás), valamint az ellátás koncentrációjának meghatározása, és a letalitás regionális mintázatának vizsgálata volt.

A Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet szolgáltatta az elemzéshez szükséges adatbázist, mely a teljes országra vonatkozóan tartalmazta a MM-ban szenvedő betegek kórházi betegforgalmi adatait 2004-2009 közötti időszakra vonatkozóan.

Fekvőbeteg intézményben 8989 főt regisztráltak a vizsgált időszakban. A betegség hazai incidenciája (13,77/100000; 2009) közel megegyezett a nemzetközileg is elfogadott referencia adatokkal (Globocan - 10/100000). 147 intézményben történt a betegellátás, melyek közül öt látta el az érintettek 55%-át. A MM-ban szenvedők 87%-ának egy intézményt kellett felkeresnie a megfelelő kezelés igénybevételéhez. Az első három évben regisztrált betegek közül 2018-an vesztették életüket 2010-ig: MM letalitása 43% (95%-os megbízhatósági tartomány:[41;44]) volt. Szignifikánsan alacsonyabb halálozást regisztráltunk a Dél-Dunántúli (32% [28;35]) és az Észak-Alföldi (38% [34;41]) régiókban, valamint szignifikánsan magasabbat a Közép-Magyarországi (50% [47;52]) és a Közép-Dunántúli (52% [46;56]) régiókban.

Vizsgálati eredményeink szerint a teljesítmény-elszámolási rekordok segítségével becsülhetőek a betegség epidemiológiai és ellátási jellemzői. A MM-ban szenvedő betegek ellátása koncentrációkat mutat a nagyobb ellátó intézmények körül, ugyanakkor a letalitási adatokat vizsgálva jelentős területbeli különbségeket fedeztünk fel. Fontos lenne az ellátásban résztvevők protokolljainak minőségbiztosítása és az ehhez szükséges adatgyűjtési rendszer kialakítása, amittől a letalitás csökkenését lehetne várni.